

Proefsleuvenonderzoek aan de Merksplasseweg te Beerse

deel II

Elly N.A. Heirbaut
Marjolijn De Puydt

2020D105
14 04 2020
WP6
VL1
S
P

LAReS

*Lowlands
Archaeological
Research
Service*

Colofon

Titel: Archeologisch vervolgonderzoek aan de Putsebaan 103 te Keerbergen. Deel I.

Auteur: E.N.A. Heirbaut & M. De Puydt

Grafische illustraties/GIS: E.N.A. Heirbaut

Rapportnummer: LAReS-rapport 307

Bekrachtigde archeologienota: ID 12659

Projectleider/Veldwerkleider: E.N.A. Heirbaut (OE/ERK/Archeoloog/2016/00162)

Uitvoerder: LAReS, Lowlands Archaeological Research Service

Vestiging: Rozenlaan 15, 2980 Halle-Zoersel

Publicatiedatum: april 2020

Publicatieplaats: Halle-Zoersel

Illustratieverantwoording voorblad: overzicht proefsleuf 5

© LAReS. Niets uit deze uitgave mag zonder bronvermelding worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke andere manier dan ook.

LAReS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

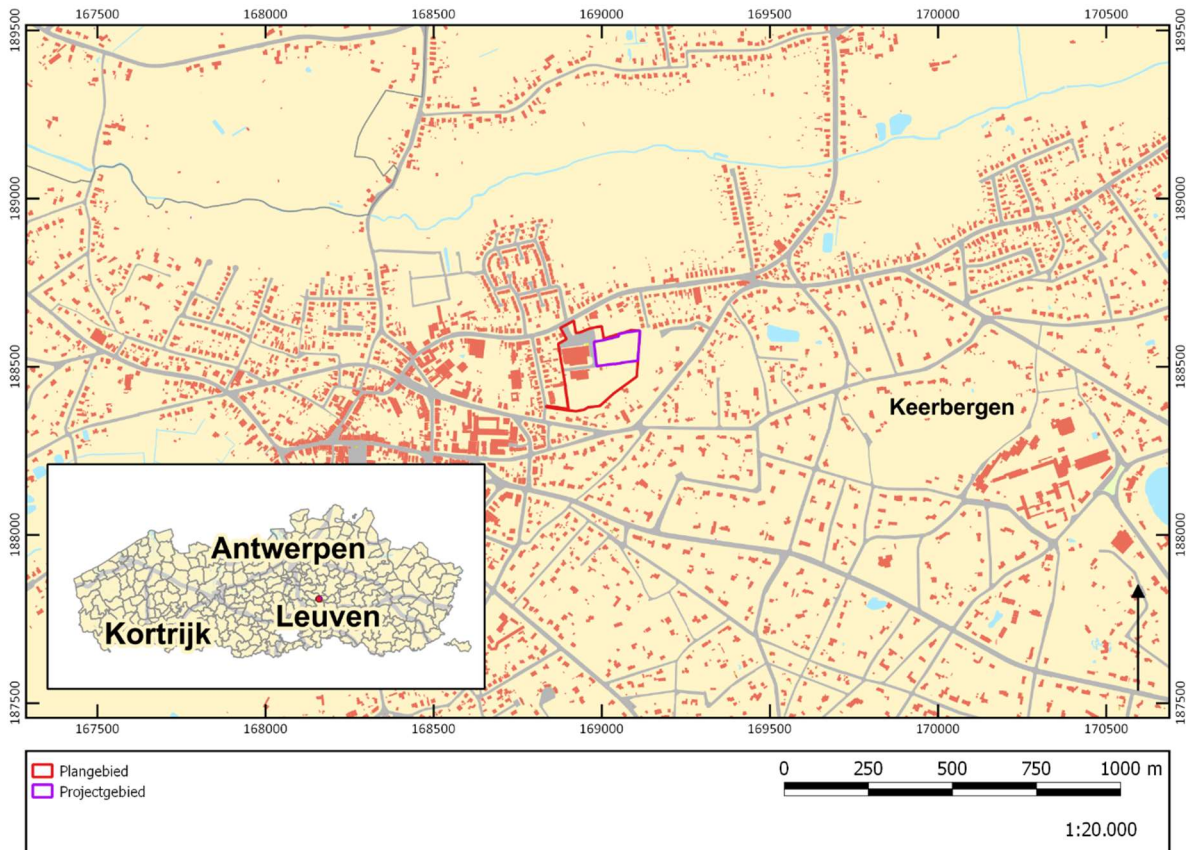
Deel II. Programma van maatregelen

1 INLEIDING	5
2 TECHNISCHE FICHE/ADMINISTRATIEVE GEGEVENS	6
3 ONDERZOEKSVRAGEN	7
4 KENNISVERMEERDERINGSPOTENTIEEL VAN HET PROJECTGEBIED EN AANBEVELING	8
CONCLUSIE	9
AANBEVELINGEN	9

1 Inleiding

Het plangebied is gelegen aan de Putsebaan in Keerbergen (gemeente Keerbergen, provincie Vlaams Brabant). Het omvat één groot perceel met een totale oppervlakte van ca. 45.741 m². In het noorden grenst het terrein aan de Putsebaan, aan de andere zijden aan bebouwde percelen. Het projectgebied waar de geplande werken zullen plaatsvinden, situeert zich in de noordoostelijke hoek van het plangebied. Deze zone heeft een oppervlakte van ca. 10.653 m² en was in gebruik als voetbalveld.

De opdrachtgever plant het gebied af te graven en opnieuw aan te leggen als een hockeyveld (fig. 1).

Figuur 1. Kadasterkaart met aanduiding onderzoeksgebied.

©LARES

2 Technische fiche/administratieve gegevens

Naam site/toponiem	Sporthal Keerbergen	
Ligging	Putsebaan 103, 3140 Keerbergen (provincie Vlaams-Brabant)	
Kadastrale gegevens	Keerbergen, 1 ^e afdeling, sectie B, perceel 302L	
Bounding Box	X	Y
	170113.422043	189060.295273
	168011.307457	189060.295273
	170113.422043	187945.076522
	168011.307457	187945.076522
Onderzoek	verkennend booronderzoek proefsleuvenonderzoek	
Projectcode	2020A515 (verkennend archeologisch booronderzoek) 2020D105 (proefsleuvenonderzoek)	
Uitvoerders/actoren	Elly N.A. Heirbaut (erkend archeoloog) Caroline Dockx (erkend archeoloog) Marjolijn De Puydt	
Erkend archeoloog	Elly N.A. Heirbaut: OE/ERK/Archeoloog/2016/00162 Caroline Dockx: OE/ERK/Archeoloog/2019/00020	
Overige actoren en specialisten	nvt	
Geraadpleegde externe personen	nvt	
Termijn veldwerk	april 2020	
Oppervlakte plangebied	ca. 45.741 m ²	
Oppervlakte geplande werken	ca. 10.653 m ²	
Geplande ingreep	Het aanleggen van een nieuw hockeyveld op de locatie van een oud voetbalveld.	
Geldende wetgeving en voorwaarden	Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 en het Onroerendergoedbesluit van 16 mei 2014. De nota werd opgesteld overeenkomstig de Code van Goede Praktijk. De totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft, bedraagt 3.000 m ² of meer, zoals bepaald in artikel 5.4.2 van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013.	
Randvoorwaarden	zie par. 3.3	
Doelstelling	Het doel van het archeologisch vervolgonderzoek is om na te gaan of er archeologische resten in het projectgebied aanwezig zijn, hoe ze dateren, wat de mogelijke bedreigingen zijn voor het eventueel aanwezige bodemarchief en hoe hiermee dient te worden omgegaan.	
Thesaurus	verkennend	archeologisch booronderzoek, proefsleuvenonderzoek

3 Onderzoeksvragen

In het kader van dit bureauonderzoek zijn van tevoren enkele vragen geformuleerd waarop het onderzoek antwoord tracht te vinden.

1. Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische en cultuurhistorische potentieel van het terrein?
2. Welke archeologische sites zijn bekend in of nabij het projectgebied?
3. Wat is de landschapshistoriek/evolutie in gebruik van het terrein?
4. Wat is de impact van de geplande werken?
5. Levert het huidige bronnenmateriaal voldoende informatie op of is er aanvullend vooronderzoek (al dan niet met ingreep in de bodem) nodig? In het laatste geval: welke methode levert het meeste informatie op?

Voor de resultaten van het bureauonderzoek wordt hier volstaan met te verwijzen naar hoofdstuk 5 van het eerste deel van de nota.

4 Kennisvermeerderingspotentieel van het projectgebied en aanbeveling

Hoewel van tevoren was ingeschat dat dit terrein een middelhoge archeologische potentie heeft op basis van de studie van historische kaarten en de bekende archeologische waarden uit de CAI, is uit het archeologisch vervolgonderzoek gebleken dat deze potentie naar beneden bijgesteld moet worden.

Voorafgaand aan het uitvoeren van het archeologisch booronderzoek is het terrein reeds 30 cm afgegraven. Dit zou onder begeleiding van een archeoloog moeten zijn gebeurd, maar door foutieve interne communicatie bij de opdrachtgever is dit niet gebeurd. Bij aankomst op het terrein bleek dit dus al grondig verstoord te zijn aangezien op vele plaatsen de onderliggende C-horizont aan het oppervlak zichtbaar was en werd geconstateerd dat er continu over het terrein gereden werd met twee graafmachines, die bovendien de bak over de grond lieten slepen om het terrein terug te egaliseren.

Hierdoor kon er al vanaf het begin van het archeologisch onderzoek van uitgegaan worden dat het terrein nu verstoord zou zijn en dat de potentie voor het treffen van een steentijdartefactensite laag zou zijn.

Desondanks is het verkennend archeologisch booronderzoek is uitgevoerd in het zuidelijke deel van het projectgebied aangezien het landschappelijk onderzoek had uitgewezen dat er hier een B-horizont aanwezig was. Op die manier kon nagegaan worden in hoeverre er een steentijdartefactensite aanwezig is of was en in hoeverre deze nu verstoord zou zijn, maar kon ook achterhaald worden wat de impact van de werken is op de bodem.

Uit dit onderzoek is gebleken dat de bodem nu sterk verstoord is. Nergens is nog een onverstoorde bodemopbouw aanwezig, en op vele plaatsen blijkt nog maar een klein restantje van de A- of de B-horizont op de C-horizont te liggen. Dikwijls betreft het eerder een pakket dat ontstaan is door het vergraven en vervolgens egaliseren van het terrein na het afgraven. Hier en daar is nog een restant van de B-horizont bewaard, met name in het zuidwestelijke en het zuidoostelijke deel van het te onderzoeken deel van het terrein. Alle boringen zijn ter plaatse nat uitgezeefd om te achterhalen of er lithisch materiaal in de bodem aanwezig was. Dit bleek niet het geval te zijn; er zijn evenmin andere archeologische indicatoren aangetroffen.

Enkele dagen later is het proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Tijdens dit onderzoek was duidelijk te zien dat de bodem te lijden heeft gehad onder de afgravingen. Op vele plaatsen is het archeologisch vlak onmiddellijk onder het nieuwe maaiveld aangelegd en is er geen sprake meer van enige bodemopbouw. Op andere plaatsen resteert nog iets meer van de oorspronkelijke bodem. Alleen ter hoogte van de gracht blijkt de bodem nog min of meer intact te zijn. Hier moest het vlak aanzienlijk lager worden aangelegd en kon nog een B-horizont herkend worden aan weerszijden van de gracht.

Over het algemeen zijn alleen recente verstoringen aangetroffen. Het gaat dan om vergravingen die in een zeer recent verleden zijn gebeurd, vermoedelijk bij de aanleg van het sportveld in de 20^e eeuw. Het gaat immers om zeer rechthoekige, hoekige en strak afgelijnde vergravingen waarin nog wat baksteenspikkels en recent glas is

waargenomen. In andere zones zijn bandensporen herkend, die vermoedelijk in de C-horizont zijn gedrukt onder invloed van landbouwactiviteiten. Deze landbouwactiviteiten kunnen ook afgeleid worden uit verschillende ploegsporen die doorheen de proefsleuven lopen. De greppels in proefsleuven 4 en 5 zullen wellicht ook met deze activiteiten in verband gebracht kunnen worden, en hebben mogelijk een afwaterende functie gehad.

In andere zones zijn sporen herkend die duidelijk veroorzaakt zijn door het afgraven en egaliseren van het terrein. Hier en daar zijn zones herkend met sporen die veroorzaakt zijn door de rupskraan.

Het enige spoor dat, behalve de afwateringsgreppels in proefsleuven 4 en 5, een duidelijk andere oorsprong heeft dan de vele vergravingen en verstoringen, is een gracht die dwars doorheen alle proefsleuven loopt. Deze gracht met een min of meer noord-zuid oriëntatie is zowel op de historische kaart van Popp als op de luchtfoto uit 1971 te herkennen als een perceelsgrens tussen twee akkers. Op oudere historische kaarten is deze gracht niet aangegeven. Het betreft hier dus een gedempte perceelgreppel die haar oorsprong kent in het laatste kwart van de 19^e eeuw en tot het laatste kwart van de 20^e eeuw in gebruik is. Daarna wordt de gracht opgegeven.

Er zijn geen archeologische vondsten aangetroffen.

Conclusie

Bij het archeologisch vervolgonderzoek zijn er geen archeologisch relevante sporen of vondsten aangetroffen. Centraal in het projectgebied is een gracht aangetroffen die in verband gebracht kan worden met een perceelgreppel zichtbaar op een luchtfoto uit 1971 en op de 19^e-eeuwse kaart van Popp. Verder zijn alleen recente sporen aangetroffen die in verband kunnen gebracht worden met landbouwactiviteiten en met de omvorming van akkerland naar voetbalveld, alsook zeer recente vergravingen door het afgraven en egaliseren van het terrein net voor het uitvoeren van het archeologisch onderzoek. Oudere sporen dan de 19^e eeuw zijn niet aangetroffen, evenmin als vondsten.

Op basis van de resultaten van het archeologisch vervolgonderzoek kan geconcludeerd worden dat er zich binnen de grenzen van het plangebied geen behoudenswaardige archeologische site bevindt. Om deze reden is er geen programma van maatregelen geschreven voor verder archeologisch onderzoek.

Aanbevelingen

Aangezien er geen behoudenswaardige archeologische site is aangetroffen, die door de geplande werkzaamheden verstoord zal worden, hoeft er geen bijkomend archeologisch onderzoek meer uitgevoerd te worden.

Er wordt geadviseerd om het terrein vrij te geven voor de geplande ontwikkelingen.

